

A History of the Modern Middle East

تاریخ خاورمیانه مدرن (۶۵)

ولیم کلیند
ترجمه: امیر خاتمیپور

رسانس «النهضة»

به اعتقاد کواکبی، احیای اسلام با تأسیس خلافتی عربی در مکه آغاز می‌شود که وظایف آن محدود به امور دینی باشد. اگرچه او ملی‌گرای عرب نبود، اما با تأکید بر اینکه نسخه عربی اسلام تنها نسخه خالص آن است، زمینه‌ای ایدئولوژیک فراهم آورد که عرب‌ها به‌عنوان مسلمانان، امکان مقاومت علیه سلطنت عثمانی را می‌یافتند.

مسلمانان، البته، تنها جمعیت عرب در دل امپراطوری عثمانی نبودند. در سوریه و کوهستان لبنان، جوامع مسیحی بزرگ و پرنفوذی حضور داشتند.

این گروه‌ها چگونه به جریان‌های نوین اصلاحات اسلامی واکنش نشان دادند و خود را در دولتی که روزبه‌روز بر میراث اسلامی خود تأکید می‌کرد، چه جایگاهی می‌دیدند؟ در نیمه دوم قرن نوزدهم، مسیحیان عرب سوریه و لبنان شاهد یک رسانس فرهنگی و اقتصادی بودند که به نام «النهضة» یا «بیداری» شناخته می‌شود.

این حرکت احیاگرانه، بر مسلمانان عرب نیز تأثیر گذاشت، اما بیشترین بهره را اعضای جوامع مسیحی بردند. از عوامل اصلی این بیداری می‌توان به فعالیت‌های بشردوستانه مسیحیان خارجی و توسعه چاپ و نشر اشاره کرد.

از زمان اشغال سوریه توسط مصر (۱۸۳۱-۱۸۴۰)، فعالیت‌های مبلغان پروتستان آمریکایی، کاتولیک‌های فرانسوی و ارتدوکس‌های روسی به‌طور چشمگیری افزایش یافت. انگیزه اولیه مبلغان، تبدیل مسیحیان محلی به نسخه‌ای «اصیل‌تر» و غربی‌تر از ایمان بود، اما این هدف به سرعت به زمینه‌ای برای آموزش عمومی و رقابتی داغ میان پروتستان‌ها و ژوزیت‌ها تبدیل شد؛ رقابتی برای جذب اعضای جوامع مسیحی به مدارس خود.

این رقابت، اثرات جانبی خوشایندی به همراه داشت: تا سال ۱۸۶۰، پروتستان‌ها ۳۲ مدرسه در بیروت، قدس و روستاهای لبنان تأسیس کرده بودند. این موفقیت در سال ۱۸۶۶ با افتتاح کالج پروتستان سوری آمریکایی بیروت بدل گردید و قرار بود نسلی درخشان از فارغ‌التحصیلان در حوزه‌های سیاست، پزشکی و ادبیات پرورش دهد.

ژوزیت‌ها نیز در همین مسیر گام برداشتند و مدارس خود را در بیروت، دمشق، حلب و روستاهای پیرامون بنیان نهادند. کشیش دانیل بلیس، مؤسس کالج پروتستان سوری، از رقابت میان مبلغان پروتستان و کاتولیک آگاه بود و گفته می‌شود در مراسم افتتاح کالج اظهار کرد که در واقع دو دانشگاه تأسیس می‌کند. پیش‌بینی او نه سال بعد تحقق یافت، زمانی که ژوزیت‌ها دانشگاه «سنت جوزف» را در بیروت برپا کردند. علاوه بر تأسیس مدارس، مبلغان آمریکایی و ژوزیت‌ها ماشین‌های چاپ عربی وارد کردند تا کتاب‌های درسی و متون مذهبی تولید کنند.

این چاپخانه‌ها به مرور زمان نسخه‌های تازه‌ای از متون کلاسیک عربی منتشر نمودند و الهام‌بخش شکوفایی سنت روزنامه‌نگاری زنده در منطقه شدند.

خبر

سالیوان: آمریکا در رویارویی با

ایران در بن بست راهبردی قرار دارد

مشاور امنیت ملی سابق آمریکا با تأکید بر اینکه رویارویی با ایران امروز در بن بست راهبردی قرار دارد هشدار داد که رفتار رئیس‌جمهوری کشورش ممکن است به عملیات‌های نظامی بیشتری در ایران منجر شود.

«جیک سالیوان» مشاور امنیت ملی سابق آمریکا درباره رویارویی با ایران گفت آمریکا امروز در بن بست استراتژی قرار دارد.

وی هشدار داد که مسیر توافق مملو از فرز و تشبیهایی است که ممکن است به اقدامات نظامی بیشتری از سوی آمریکا بینجامد.

سالیوان گفت افکار عمومی آمریکا وجود شکاف پرسش‌ناپذیری با اسرائیل را درک می‌کند و این امر برمی‌انگیزد.

وی اظهار کرد: «به رغم حمله به نیروی دریایی ایران، این کشور توانسته است که موقعیت خود را تقویت کند. آنها توانایی تئوریک در برابر تهدید تنگه هرمز را به توانایی واقعی در میدان تبدیل کردند. این تهدید به افزایش قیمت سوخت و کالا می‌انجامد و مستقیماً بر مصرف‌کننده آمریکایی تأثیرگذار است و انتظار می‌رود که بر سیاست داخلی آمریکا نیز تأثیر بگذارد.»

مشاور امنیت داخلی پیشین آمریکا در توضیحی درباره آینده منطقه نسبت به توافق‌های ابراهیم و چشم‌اندازهای گسترش آن هشدار داد و گفت عربستان معتقد است که عادی‌سازی روابط باید با مسیر مورد اعتمادی به سمت تشکیل کشور فلسطین مرتبط باشد و رهبری سیاسی اسرائیلی بی‌توجهی خود به این هدف را نشان داده و این مانع اساسی در این مسیر است.

وی تأکید کرد که جنگ به بهبود امنیت منطقه منجر نشد، بلکه به تشدید تنش‌های موجود میان عربستان و امارات انجامید که در حال حاضر درباره برخی مسائل اقتصادی، فنی و ژئوپلیتیک اختلاف نظر دارند.

سفر دو روزه رئیس‌جمهوری آمریکا به چین احتمالاً بدون دستاورد خاصی برای کاخ سفید به پایان رسید

ترامپ مقهور قدرت‌نمایی شی

گزارش

و بلافاصله پس از مراسم استقبال رسمی وارد فاز تعیین خطوط قرمز روابط شد. او با لحنی حساب‌شده تأکید کرد که مسأله تایوان «خط قرمز غیرقابل عبور» است و هشدار داد هرگونه دخالت آمریکا در این موضوع می‌تواند مسیر بهبود روابط را از اساس مختل کند. به گزارش شینهوا، او تصریح کرد که ایالات متحده باید مسأله تایوان را با «نهایت احتیاط» مدیریت کند. در ادامه سفر، ترامپ تلاش کرد روایت متفاوتی از جایگاه آمریکا ارائه دهد و ایده «افول قدرت آمریکا» را به‌سخره گرفت؛ موضعی که به‌نظر می‌رسید در واکنش به سخنان شی درباره رقابت قدرت‌های بزرگ و مفهوم «تله توسیدید» (اصطلاحی که گراهام الیسون، تاریخ‌دان دانشگاه هاروارد، برای توصیف وضعیت به کار برده که در آن یک قدرت نوظهور، قدرت مسلط را به چالش می‌کشد) بیان شده باشد. او در شبکه‌های اجتماعی نوشت که اگرچه دو سال پیش آمریکا را

در مسیر افول می‌دانسته، اما اکنون این کشور را «موفق‌ترین و داغ‌ترین اقتصاد جهان» توصیف می‌کند و ابراز امیدواری کرد روابط واشنگتن و پکن در آینده تقویت شود. ترامپ همچنین در گفت‌وگو با فاکس نیوز مدعی شد که شی چین‌پینگ از ایده توافق میان ایران و آمریکا حمایت کرده و خواهان تداوم خرید نفت از ایران شد؛ ادعایی که به گفته او مستقیماً از گفت‌وگو با رهبر چین نقل شده است. در مجموع، ترامپ در این سفر دو روزه لحنی آشکارا آشتی‌جویانه داشت؛ لحنی که با مواضع تند او علیه چین در فضای سیاسی داخلی آمریکا در تضاد است. چین در فضای سیاسی داخلی آمریکا در تضاد است. در مقابل، شی چین‌پینگ اگرچه با استقبال رسمی و لبخندهای دیپلماتیک از او پذیرایی کرد، اما در عمل موضعی سخت‌گیرانه‌تر اتخاذ کرد؛ بویژه در موضوع تایوان، که همچنان مهم‌ترین نقطه تنش در روابط دو کشور باقی مانده است.

موازنه جدید میان پکن - واشنگتن

توازن قدرت میان آمریکا و چین در حال «حرکت به سمت برابری بیشتر» است. در گذشته همیشه به‌نظر می‌رسید ایالات متحده دست بالا را دارد و پیوسته بر چین فشار وارد می‌کند و در موضع تهاجمی است. اما اکنون می‌توان گفت دو کشور به نقطه‌ای از تعادل جدید رسیده‌اند.

این برابری صرفاً یک برداشت سیاسی نیست،

وو شینوو

استاد مطالعات بین‌الملل در دانشگاه فودان و مشاور دولت چین

هشدار توسیدیدی رهبر چین به ترامپ

چه کسی فکری کرد شی چین‌پینگ یک دانش‌آموز تاریخ یونان باستان باشد؟ در رئیس‌جمهوری چین در نشست روز پنج‌شنبه با دونالد ترامپ درباره «تله توسیدید» هشدار داد، اما نباید فریب این ارجاع تاریخی را خورد. پیام واقعی او هشدار به آقای ترامپ بود که با دخالت در طرح‌های چین برای بازپس‌گیری تایوان خطر جنگ را افزایش دهد.

توسیدید، تاریخ‌نگار بزرگ یونان باستان در جنگ پلوپونزی بود و استدلال می‌کرد که صعود آتن باعث ترس اسپارتر شد و در نهایت به جنگ انجامید. گراهام الیسون، دانشمند علوم

شورای سردبیری روزنامه وال استریت ژورنال

چابلوسی ترامپ در مقابل قاطعیت شی

پرخلاف لحن تندی که دونالد ترامپ در داخل آمریکا درباره چین به کار می‌برد، او در دیدار با شی‌جین‌پینگ، رهبر چین، با لحنی آشتی‌جویانه صحبت کرد. ترامپ خطاب به شی گفت: «شما رهبر بزرگی هستید؛ اما منی ابتدا وارد بحث تعیین حدود و خطوط روابط دو کشور شد. او گفت خط قرمز، تایوان است و کاملاً روشن کرد که تلاش ترامپ برای نزدیک شدن به چین ممکن است از همان ابتدا شکست بخورد. اگر در تلاش بلندمدت چین برای به‌دست گرفتن کنترل این جزیره خودگردان دخالت کند. این تفاوت لحن، مستقیماً نشان‌دهنده سطح تازه‌ای از اعتمادبه‌نفس و

دیوید سنکر

ستون‌نویس ارشد نیویورک تایمز

صراحت بی سابقه چینی‌ها برای تایوان

در حالی که دونالد ترامپ خواسته‌های گسترده‌ای برای افزایش هزینه‌های دفاعی مطرح کرده و همزمان رویکردی غیرقابل‌پیش‌بینی در قبال چین در پیش گرفته است، روابط واشنگتن با تایوان با فشار و فرسایش روبه‌رو شده است. در همین چهارچوب، هشدار صریح شی‌جین‌پینگ به ترامپ در جریان نشست اخیر آمریکا-چین، بر حساسیت این لحظه تأکید دارد؛ جایی که او تصریح کرد: «مسأله تایوان مهم‌ترین موضوع در روابط آمریکا و چین است» و هشدار داد که در صورت مدیریت نادرست، دو کشور می‌توانند به «رگرسی را حتی جنگ» کشیده شوند. این اظهارات، بازتاب‌دهنده فضای بی‌اعتمادی و فزاینده‌ای است که همزمان روابط آمریکا و تایوان را نیز تحت تأثیر قرار داده است.

اگرچه در ظاهر منافع اقتصادی، امنیتی و فناورانه آمریکا و تایوان بویژه در حوزه زنجیره تأمین ترشاه‌های پیشرفته و هوش مصنوعی به هم گره خورده‌اند، اما رویکرد معامله‌محور دولت ترامپ این پیوند را دچار تنش کرده است. این در حالی است که سیاست سنتی آمریکا در قبال

پاملا کندی

معاون مدیر برنامه چین در مرکز استیمسون

شی برای این لحظه آماده شده بود

فرمول‌بندی جدید چین درباره روابط با آمریکا در واقع با هدف «فعل کردن این مرحله از بن‌بست راهبردی برای باقی‌مانده دوره ترامپ و در حالت ایده‌آل فراتر از آن» است. شی‌جین‌پینگ سال‌ها تلاش کرده تا برای این لحظه آماده شود؛ لحظه‌ای که یک رئیس‌جمهوری آمریکا را به‌عنوان هم‌تراز به یکن‌پایورد، به‌گونه‌ای که در سراسر جهان نیز چنین درکی از او وجود داشته باشد؛ و اکنون این اتفاق در

جولیان کورش

مدیر امور چین در شورای امنیت ملی در دولت بایدن

تنگه هرمز فشار معکوس چین به آمریکا

درست پیش از دیدار ترامپ با شی‌جین‌پینگ، خبرگزاری‌های ایرانی گزارش دادند که کشتی‌های چینی عبور از تنگه هرمز را تحت مکانیزم تعیین‌شده توسط ایران آغاز کرده‌اند. در حالی که پکن پرداخت «عوارض» را رد می‌کند، اما برای پرداخت «هزینه اداری جهت نگهداری زیست‌محیطی» تنگه اعلام‌آمادگی کرده است. (که در واقع صرفاً روش دیگری برای نامگذاری همان عوارض است) این توافق، فشار آمریکا بر چین برای همراهی با ایالات متحده جهت «باز کردن» تنگه را خنثی می‌کند؛ چراکه این آبراه اکنون به روی چین باز است. در واقع، این اتفاق فشار را معکوس

ترینا پارسی

نایب رئیس اجرایی مؤسسه کوئینسی

دست بالای چین در تشدید تنش اقتصادی

به‌نظر می‌رسد ایالات متحده در مذاکرات تجاری با چین در وضعیت دشواری قرار گرفته است. پیش از سفر ترامپ به چین، واشنگتن در ۱۴ می وارد مذاکرات تجاری با پکن شد و به دنبال تمدید مهلت محدودیت‌های صادرات عناصر خاکی کمیاب چین و همچنین وعده‌های کلی برای خرید بیشتر محصولات کشاورزی و انرژی آمریکا بود.

دولت آمریکا ممکن است مجبور شود در زمینه لغو برخی کنترل‌های صادراتی بر فناوری‌های پیشرفته یا حتی کاهش حمایت آمریکا از تایوان امتیازاتی بدهد. به‌طور غیررسمی، برخی اعضای

تئودور بازل

مدیرعامل و رئیس بخش مشاوره ژئوپلیتیک شرکت لژارد

نمایش ژئوپلیتیک در پکن

دونالد ترامپ برای نشست این هفته با همتای چینی‌اش، شی‌جین‌پینگ، نامی را پذیرفت و با اشاره‌ای طنزآمیز به نشست «گروه هفت» (G7) متشکل از بزرگ‌ترین اقتصادهای جهان گفت: «این دو کشور بزرگ هستند. من اسمش را G2 می‌گذارم. این همان G2 است.» او این سخنان را در مصاحبه‌ای با شان هنتی از شبکه فاکس نیوز بیان کرد؛ مصاحبه‌ای که جمعه پخش شد و پس از دیدار دوجانبه روز پنجشنبه با شی ضبط شده بود. ترامپ افزود: «فکری نمی‌کنم این اتفاق به‌عنوان لحظه‌ای

آریاک آزمدورف

نویسنده ارشد واشنگتن پست

تنهایی واشنگتن در بن بست جنگ با ایران

دونالد ترامپ ادعا کرده است که ایالات متحده و چین درباره پایان جنگ در ایران «احساس بسیار مشابهی» دارند، اما هیچ جزئیاتی درباره یک پیشرفت احتمالی ارائه نکرده است. با اینکه حدود نیمی از نفت خام چین از تنگه هرمز عبور می‌کند و حتی اگر درگیری در خاورمیانه ادامه پیدا کند ممکن است باعث رکود جهانی شود و تقاضا برای صادرات این کشور را کاهش دهد. با این حال، بسیاری در پکن

یو چن لی

ستون‌نویس روزنامه گاردین

